

Bilag 1. Status på anbefalinger til staten i Aktionsplanen mod Mobning

Nr.	Anbefaling	Status	Uddybende
Antimobbestrategier			
1	Det anbefales, at der stilles større lovgivningsmæssige krav til kvaliteten af folkeskolernes antimobbestrategier og til kendskab og ejerskabet til dem på folkeskolerne.	Opfyldt	Ved lov nr. 311 af 4. april 2017 blev der indført et krav til alle uddannelser på grundskole- og ungdomsuddannelsesnivea om at have en antimobbestrategi, som fastlægger hvordan uddannelsesstedet vil forebygge og imødegå mobning, herunder digital mobning.
2	Det anbefales, at der for ungdomsuddannelsesinstitutioner indføres et lovkrav om værdiregelsæt og antimobbestrategier i lighed med på folkeskoleområdet – eventuelt som en del af ungdomsuddannelsernes ordensregler og med inddragelse af elevråd.	Opfyldt	Jf. nr. 1
3	Det anbefales, at digital mobning nævnes eksplicit i antimobbestrategierne.	Opfyldt	Jf. nr. 1
4	Det anbefales, at afdækning af problemer med mobning kommer til at indgå i de nationale trivselsmålinger for erhvervsuddannelserne. Det anbefales, at lovgivninger suppleres af et rådgivende, vejledende og tilsynsførende organ (se forslag nedenfor), og at der i tilfælde, hvor institutioner og kommunalforvaltninger lader stå til i forhold til mobning, indføres handlemuligheder f.eks. i form af påbud til institutionen om at sætte ind og om at modtage støtte og hjælp til antimobbearbejdet.	Delvist opfyldt	Der spørges ikke specifikt til mobning i de nationale trivselsmålinger for erhvervsuddannelserne. Der er fem indikatorer for trivsel på erhvervsuddannelserne: Læringsmiljø, egen indsats og motivation, velbefindende fysiske rammer, egne evner og praktik. Indikatoren 'velbefindende' indeholder dog blandt andet spørgsmål om elevernes oplevelse af social trivsel på skolen, og om de kommer godt ud af det med deres kammerater. DCUM (Jf. nr. 8) dækker også erhvervsuddannelserne.
5	Det anbefales, at det gøres til et lovkrav, at skoler og ungdomsuddannelser skal dokumentere, hvordan de arbejder med deres antimobbestrategi.	Opfyldt	Ved lov nr. 311 af 4. april 2017 er der indført krav om, at uddannelsesstedets ledelse ved konstatering af problemer med det psykiske undervisningsmiljø i form af mobning eller lignende skal udarbejde en handlingsplan, hvoraf det fremgår, med hvilke foranstaltninger problemerne effektivt bringes til ophør. Tilsvarende gælder, hvis uddannelsesstedets ledelse eller en elevs forældremyndighedsindehavere anser det nødvendigt som følge af elevens bekymrende tilstand eller adfærd, herunder sygdom og fravær på grund af problemer med det psykiske undervisningsmiljø i form af mobning eller lignende. Handlingsplanen skal være udarbejdet senest 10 arbejdsdage efter, at der er modtaget oplysning om problemerne. Uddannelsesstedet skal gennemføre de planlagte foranstaltninger i overensstem-

			melse med handlingsplanen eller sørge for, at dette sker, og uddannelsesstedets ledelse skal endvidere straks træffe de midlertidige foranstaltninger, som her og nu er nødvendige for at gribe ind over for de konstaterede problemer.
6	Det anbefales, at institutioner får den nødvendige rådgivning til arbejdet med antimobbestrategier, opfølgning på trivselsmålingerne og vejledning i forebyggelse, interventioner og hjælp til børn/unge, der er ramt af mobning – f.eks. gennem ministeriets læringskonsulenter.	Opfyldt	Ministeriets læringskonsulenter yder vejledning til skolens ledelse og pædagogiske personale om arbejdet med trivselsmålingen før, under og efter gennemførelsen af målingen. Der er også udarbejdet videoer om trivselsmålingen til 0-3. klasse og 4.-9. klasse.
7	Det anbefales, at det gøres obligatorisk for folkeskoler forebyggende at tage trivsel op, herunder eventuelle problemer med mobning, som del af skole-hjem-samarbejdet, f.eks. på forældremøder med udgangspunkt i antimobbestrategien.	Opfyldt	Lovændringen fra 2017 indeholder de formelle handlingspligter for uddannelsesstedet. Arbejdet med at udarbejde og udmønte en handlingsplan skal naturligvis ske i samarbejde med elever og forældre, jf. fx folkeskolens formålsparagraf og folkeskolelovens forskellige bestemmelser om elev- og skole-hjem-samarbejde, hvor forældrene også har – foruden det løbende arbejde på skolerne og efter skoletid – tillige en rolle at spille i forbindelse med fastsættelse af antimobbestrategier som del af skolebestyrelsen eller institutionsbestyrelsen.
Oprettelse af et tilsyns-, vejlednings- og klageorgan mod mobning			
8	Det anbefales, at der oprettes et organ med ekspertise i anti-mobning, som kan rådgive institutioner, børn, unge og forældre og eventuelt give påbud, hvis kommunalforvaltningen og institutionerne ikke følger op på dårlig trivsel og mobning.	Opfyldt	DCUM fik ved lov nr. 311 af 4. april 2017 tillagt en egentlig tilsynsfunktion, hvorefter DCUM fører tilsyn med overholdelsen af DCUM-lovens bestemmelser med undtagelse af klagebestemmelsen, da en myndighed ikke kan føre tilsyn med egen virksomhed.
9	Det anbefales, at børn, unge og forældre får mulighed for at klage til organet, hvis institutionen og kommunalforvaltningen ikke tager de nødvendige tiltag for at stoppe mobning.	Opfyldt	Den Nationale Klageinstans mod Mobning blev oprettet ved lov nr. 311 af 4. april 2017.
10	Det anbefales, at organet eller en enhed under organet i forbindelse med resultaterne fra trivselsmålingerne på folkeskoleområdet og erhvervsuddannelsesområdet rådgiver udvalgte institutioner til at yde en kvalificeret indsats for at komme eventuel mobning til livs. På den måde kan kommuner og institutioner, hvor der er trivselsudfordringer, få hjælp til at systematisere trivselsarbejdet og følge op på trivselsmålingerne.	Opfyldt	Jf. nr. 8
11	Det anbefales, at organet på baggrund af trivselsmålingerne får mulighed for at komme med påbud til den enkelte kommune og/eller institution om at rette op på dårlig trivsel og mobning. På den måde skærpes institutionernes og kommunernes pligt til at følge op på resultaterne af målingerne.	Opfyldt	Jf. nr. 8
Kompetenceudvikling af fagpersoner			

12	Det anbefales, at Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling går i dialog med Uddannelses- og Forskningsministeriet om, hvordan studerende på lærer- og pædagoguddannelserne kan undervises i det fællesskabsorienterede mobbesyn og i bekæmpelse af mobning.	Opfyldt	I satspuljeaftalen for 2017 er der afsat 42,8 mio. kr. til projektet ”Forebyggelse og bekæmpelse af mobning”. Herunder er der afsat 4 mio. kr. i alt til følgende indsatser: <ul style="list-style-type: none"> • Udviklingen af et digitalt læremiddel på emu.dk om at forebygge og håndtere mobning herunder det fællesskabsorienterede mobbesyn for studerende, ledere og medarbejdere i dagtilbud, grundskoler og på ungdomsuddannelser • Informationskampagne om læremidlet og det fællesskabsorienterede mobbesyn. Formålet var at udbrede det nye perspektiv til forældre og ledere og medarbejdere i dagtilbud, grundskoler og på ungdomsuddannelser • Puljeprojekter til afprøvning og udvikling af lokale indsatser ift. at forebygge og bekæmpe mobning i dagtilbud, grundskoler og på ungdomsuddannelser
13	Det anbefales, at Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling går i dialog med Uddannelses- og Forskningsministeriet om, hvordan lærere, pædagogisk personale og undervisere på ungdomsuddannelserne kan efteruddannes i det fællesskabsorienterede mobbesyn.	Opfyldt	Jf. nr. 12.
14	Det anbefales, at Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling går i dialog med Uddannelses- og Forskningsministeriet om, hvordan studerende på lærer- og pædagoguddannelserne, lærere og pædagogisk personale samt undervisere på ungdomsuddannelserne kan klædes på til at forebygge og håndtere problemstillinger relateret til digital mobning.	Opfyldt	Jf. nr. 12
Forebyggelse og bekæmpelse af deling af krænkende billeder med videre			
15	Det anbefales, at der sættes fokus på problemstillingen med deling af krænkende billeder med videre, herunder opmærksomhed om eksisterende muligheder, platforme og materialer.	Opfyldt	BUVM lavede i 2016 ’Etisk kodeks mod deling af krænkende materiale’. I materialet henvises der til www.sletdet.dk (en del af redbarnet.dk), www.redung.dk , www.sikkerchat.dk og www.alleforenmodmobning.dk
16	Det anbefales, at der gives vejledning og rådgivning til folkeskoler om digital mobning og krænkende adfærd.	Opfyldt	Dansk Center for Undervisningsmiljø er oprettet som en statslig institution, der har til formål at medvirke til at sikre og udvikle et godt undervisningsmiljø i Danmark, herunder til at yde vejledning og rådgivning til elever og studerende samt uddannelsessteder og myndigheder i undervisningsmiljøspørgsmål, herunder digital mobning og krænkende adfærd.
17	Det anbefales, at der kommer styrket fokus på seksualitet, køn, krop, seksuel sundhed med videre i de gymnasiale uddannelser.	Delvist opfyldt	Pt. fremgår disse elementer ikke eksplicit af læreplanerne til fagene på de gymnasiale uddannelser. Det er dog muligt for lærerne at inddrage elementerne i undervisningen, eksempelvis gennem brug af materiale fra ”Sex og Samfund” målrettet ungdomsuddannelserne. Børne- og Undervisningsministeriet støtter ”Sex og Sam-

			fund” med knap 2,7 mio. kr. i 2020.
18	Det anbefales, at bekendtgørelsen om studie- og ordensregler på de gymnasiale uddannelser præciseres, samt at der udarbejdes vejledningsmateriale med henblik på at tydeliggøre skolens muligheder for at skride ind over for blandt andet elevers mobning på nettet.	Opfyldt	<p>Det fremgår allerede af bekendtgørelse om studie- og ordensregler m.v. i de gymnasiale uddannelser, at institutionerne kan opstille regler om: ”Lyd- og billedoptagelser, herunder videreformidling (deling) heraf, af en andens private forhold eller i øvrigt af en anden under omstændigheder, hvor den anden åbenbart kan forlange sig unddraget fra sådanne optagelser og videreformidling heraf. Det gælder navnlig optagelser med et indhold, der kan krænke blufærdigheden eller andres personlige integritet”</p> <p>Det fremgår desuden af bekendtgørelsen, at ”Institutionen kan fastsætte sine ordensregler, så de også omfatter elevernes adfærd uden for institutionen, herunder i deres fritid. Elevernes adfærd i deres fritid kan dog kun være omfattet af ordensreglerne, når deres adfærd, for eksempel deres digitale adfærd på blandt andet sociale medier, har haft direkte indflydelse på undervisningsmiljøet, herunder ordenen og samværet på institutionen.”</p>
19	Det anbefales, at formidling af undervisningsmateriale om digital mobning, herunder deling af krænkende billeder med videre, styrkes gennem samarbejde mellem "Ministeriet for Børn, Undervisning og Ligestilling" og organisationer.	Opfyldt	Sex og Samfund har en undervisningsportal, hvor der findes inspiration til undervisning om deling af krænkende billedmateriale og god tone på nettet.
20	Det anbefales, at der laves en oplysningskampagne til forældre om digital mobning og deling af krænkende billeder med videre.	Opfyldt	I 2016 satte Undervisningsministeriet gang i en YouTube-kampagne om digital adfærd. Kampagnen sætter fokus på deling af krænkende billeder blandt unge og på at skabe en bedre tone i de unges online-kommunikation. Undervisningsministeriet, Sex og Samfund, Red Barnet og Børns Vilkår, som står bag oplysningsindsatsen.